

Schůze staršovstva 11.4. 2005

- Je třeba lépe organizovat výuku nedělní školy, na rozpisu služeb na nástěnce v hale je nová kolonka „nedělní škola“ – dobrovolníci zapisujte se
- Novou členkou sboru se stala Kristýna Žárská – srdečně vítáme!
- 8.5. ve 14:30 bude ve sborových prostorách účinkovat divadlo Veverky (účinkuje i naše Marjánka Stehlíková)
- Nájemníci v bytě v Srbínské podali výpověď, budeme hledat nové nájemníky
- Do konce února se na salárech vybralo 25620,-
- Do konce března měla proběhnout sbírka na církevní tisk, domluvili jsme náhradní termín 17.4.
- Na svatodušní neděli 15.5. je vyhlášena celocírkevní sbírka na Diakonii
- Bude uzavřena archová sbírka na nové klávesy, vybralo se cca 7300,- (stály cca 12.300,-)
- Generální úklid sborových prostor proběhne 2. a 3. 6. 2005 (přijďte – samo se to neuklidí...)
- Setkání křesťanů 2005 – sbor se předběžně zavázal k ubytování 15-18 lidí, zajištěno je zatím pouze 10
- Výstava Diakonie – Střediska pro zrakově postižené – v našem sboru. Vernisáž se uskuteční 19.5. v 17:30 – budete vítáni
- Nákup kávy a čaje (Fair Trade) do sboru bude zajišťovat M. Jelínková z Obchůdku jednoho světa

Iva Jungwirthová
(kurzivní pozn.-red-)

Sponzor SD Katakomby:

Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává:
Sbor Českobratrské církve evangelické
Praha 10 - Vršovice, Tulská 1
Adresa redakce tamtéž.
Tel.: 272 734 010, Sb. mobil: 776 123 320
e-mail: evang10vrs@atlas.cz
http://vrsovice.evangelnet.cz
Návrh obálky: Ondřej Rada
Odpovědný redaktor: Ing. Jiří Ort
Náklady na jeden výtisk: 11,50,- Kč

katakomby

Sborový dopis Vršovického sboru Českobratrské církve evangelické

● Mistr Vyšebrodského oltáře - „Seslání Ducha svatého“ (čtyřicátá léta 14.století) ●

Květen 2005 - Svatodušní

Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu,
lámali chléb a modlili se. **Skutky 2,42**

Milí přátelé,

blíží se Svatodušní svátky. Svátky poněkud schované, zastrčené. V tuto dobu je obvyklé, že se v naší církvi na sborech uskutečňuje slavnost konfirmace. U nás tomu tak není, konfirmace bývá na 1. adventní neděli. Co tedy zbývá?

Už téměř rok se na biblických hodinách setkáváme nad texty ze Skutků apoštolských. Potýkáme se s poněkud jinými výrazovými prostředky, než jaké bychom dnes používali my. V některých chvílích jsme zaskočení, zamýšlíme se nad tvrdostí textu a dumáme nad tím, jaký je vlastně autorův vztah k Židům (chtěli bychom na toto téma pozvat doc. Martina Prudkého – dám včas vědět). Osobně se přiznám, že s mnohými texty tak trochu bojuji. Ale jedna věc je zřetelná – slovo o základu života, slovo evangelia není vydané do rukou člověku, jakkoliv jsou pro naše oči někteří aktéři přímo gloriifikováni. Ale neplette se, říká autor, to ne Petr, to ne Pavel, ale Duch svatý působí, že skrze tyto lidi se mnozí dozvídají o naději pro svůj život.

Přijímám to pro sebe jako velice poučné – skrz určitý nános, přes který je někdy obtížné se prokousat, se dozvídám ujištění, na které tak moc čekám, a které tak moc potřebuji slyšet. Dozvídám se to v časovém sevření, kdy doma bojujeme o každou společnou chvíli. Dozvídám se to v době, kdy jsem si přečetl tvrdý článek o křesťanství - “hraje si na toleranci, ale stačí seškrábnout trochu laku a vyskočí inkvizice” (Reflex č.17). Potřebuji slyšet ujištění, že to, v co doufám, je skutečná naděje. Nejde o nic menšího než o ujištění, že Ježíš z Nazareta byl skutečně vzkříšen a je živý a působí ve svém lidu a přichází za lidmi, kteří o něm ještě nikdy neslyšeli. Že vše neskončilo na kříži, ale Vzkříšený působí, bojí hradby a vytrhuje, povolává si svědky o novém životě.

Že byla církev pronásledovaná, že byla její helénistická část vyhnána z Jeruzaléma? Byla – a mnohé tak pochopila a autentické ujištění o naději se dostalo do míst, kam by jinak nepřišlo. Že se musela měnit a že to bolelo, že přišly vnitřní konflikty a těžkosti? Ano – a my dnes žijeme z této proměny. Kde jen brala církev sílu k takové otevřenosti?

Právě Skutky apoštolské nám svědčí na mnoha místech – nejen tom nejznámějším textu ze 2. kapitoly – “... **všichni byli naplněni Duchem svatým a s odvahou mluvili slovo Boží.**” (Sk 4,31) Přijímám toto slovo jako povzbuzení k odvaze skutečného života, který si musíme někdy až vydobývat. Přijímám toto slovo jako ujištění, že přes všechno hledání a pochybnosti smíme vědět, že smysl našemu svědectví nedáváme my. Že se smíme s důvěrou odevzdat do Boží milosti, která nás povede tam, kde je nás zapotřebí. Že smíme zkoušet, že smíme nově promýšlet, že smíme naslouchat zvláštním hlasům, které se ozývají kolem nás a snažit se je pochopit a vyjít jim vstříc se slovem o naději v Ježíši Kristu. Že smíme svědectví evangelia otevřít tomuto světu. Myslím, že Svatodušní svátky mají skutečně co říci.

Jiří Ort

Dcery Hagar (1M 16 a 21)

Palestinci jsou místní arabské obyvatelstvo žijící v Izraeli. Před r.1948 se celá země jmenovala Palestina. Byla tak pojmenována v r. 135 Římany podle starobylých Pelištejců. Historicky to byla země Židů. Nyní se Palestinským územím označuje Západní břeh a Pásmo Gazy. Západní břeh je území označované v Písmu jako “hory a pahorkatina Judska a Samaří”. Tyto změny působí velký zmatek v diskusi o starobylých právech vlastnit zemi. Zvu vás k přemýšlení o Hagar nad výše uvedenými texty, které nám poskytnou dobrý pohled, jak se modlit za palestinské Araby.

Hagar byla Egyptanka, její jméno znamená: útek, poutník, prchající, emigrant. Palestinci se považují za utečence, lidi bez domova, kteří byli po r. 1948 přemístěni Sionisty. Okolní arabské země jim odmítly poskytnout azyl a využívají jejich situaci pro svůj postoj vůči Izraeli. Podobně jako Hagar nemají muslimské ženy mnoho práv a svobod. *Modleme se, aby našly svobodu v Kristu a aby Bůh ukázal jak zajistit mír a pokoj v Izraeli.*

Hagar opovrhovala svoji paní a vysmívala se jí. Dávná rivalita mezi Sáráj a Hagar přešla na jejich potomky a pokračuje až dodnes. Hagar utekla na poušť. Mnoho Palestinců se uchýlilo k radikálnímu islámismu a terorismu, protože se nemohli domoci spravedlnosti u soudu. Život Palestinců je plný strachu a beznaděje. Touží po řešení situace. *Modleme se, aby „Bůh, který vidí“ jim ukázal své cesty.*

Když Sáráj dostala od Abraháma volnou ruku, začala jednat s Hagar tvrdě a pokořovala ji. Podobně Sionisté, když dostali zemi, nejednali správně a použili sílu při zabírání farem a domovů Arabů, žijících v zemi. *Modleme se, aby nespravedlnost proti Palestincům byla uznána a vyrovnána. Čiňme pokání z každé nespravedlnosti a odsouzení, kterého se církev dopustila vůči Arabům, muslimům a dokonce i teroristům. Prosme Boha, aby došli spásy, aby na ně vylil své požehnání.*

Hagar měla syna, kterému dal Bůh jméno Izmael, to je “Slyší Bůh“, protože Hospodin jí v jejím pokoření slyšel a reagoval na její neštěstí a žal. *Modleme se za zjevení Boží lásky potřebným.*

Bůh pomohl Hagar nastoupit správnou cestu. Vrátila se a byla poddána své paní. Islám znamená „podřízení se Alahovi“. *Modleme se za Araby, kteří touží poznat Pravdu, aby raději volili stejný způsob jako Hagar - smíření místo odvety.*

Hagar úpěnlivě prosila za život Izmaele. Palestinské matky se trápí pro své děti. Vylekaný čtrnáctiletý chlapec, který byl poslán spáchat atentát, se vrátil domů a řekl: “Nechtěl jsem zemřít“. Jeho matka říká: “Berou naše chlapce a ti jsou ještě příliš mladí, aby se dokázali rozhodnout pro smrt. Můj chlapec neustále plakal. Nevěděl, zda se zachoval správně.“ *Modleme se za tyto matky, aby volaly k Bohu za životy svých synů a dcer. Modleme se, aby přestali věřit lžím, že smrt a násilí přinesou svobodu. Prosme o potěšení pro ty, které oplakávají své milé, aby obrátili svá srdce k Ježíši, jako svému jedinému Utěšiteli.*

Bůh otevřel oči Hagar a ona spatřila studni s vodou pro záchranu života. *Modleme se za odstranění závoje, který udržuje muslimy v temnotě.*

Z materiálů Mezinárodního společenství Lydií v USA zpracovala

Věra Adamcová

Japonská pohádka z krajiny břišní (loutko-stíno-činohra)

Po dobrém nedělním obědě jsme při sborovém odpoledni směli ochutnat i něco kultury. A to kultury z dalekých krajů. Divadelní skupina Kolomaz (za tímto názvem se skrývají Vojtěch Rada, Tomáš Trojan jejich a přátel) nás svojí pohádkou pozvala do dálného Japonska. Zjistili jsme, že se i v Japonsku pije, i když ne pivo, ale nápoj saké – tedy zkvašená rýže. Že se má pít střídmě? O tom by vám mohl vyprávět vznešený a dobrý pan Kobajaši (*foto nahoře*) i jeho služka Jašiko. A že jsou v Japonsku netradiční lékařské postupy, při kterých není tak úplně bezpečné být žábou, užovkou, kancem či lovcem? To by vám mohli vyprávět všichni účastníci příběhu. Ještě že existují lidé moudří, kteří najdou cestu ze zapeklité situace. Pozoroval jsem při představení různé diváky v hledišti a mohu vás ujistit, že s otevřenou pusou nepozorovali představení pouze děti, ale i mnozí diváci odrostlejší. Zdá se vám mé povídání poněkud plné hádanek? Máte asi pravdu, ale nedá se nic dělat. Abyste na ně dostali odpověď, musíte příště přijít a shlédnout Japonskou pohádku z krajiny břišní. Stojí to za to.

(“Závěrečné klanění”
zleva: Jan Čech, Tomáš
Trojan, Helga Černá,
Vojtěch Rada)

Co mě zaujalo na kurzu křesťanské služby?

Kurz pořádal poradní odbor křesťanské služby při synodní radě ČCE, a to ve dnech **8. - 9. dubna 2005**. Pro nečekaný zájem (cca 90 převážně účastnic) se kurz konal v budově ETF v Černé ulici v Praze. Mimo mne byly z našeho sboru přítomny sestry Jiřina Adamcová a Magdalena Jelínková.

První den, v pátek odpoledne se ujali tématu „*Konfliktní lidé mezi námi a komunikace s nimi*“ manželé D. a A. Kocábovi. Nejdříve z pohledu psycholožky a posléze faráře.

Sestra D. Kocábová:

- Vnější konflikty se vyznačují různou intenzitou. Problémem je pravda, která v absolutním vyjádření je člověku nedostupná. Konflikty se dělí na řešitelné a neřešitelné, někdy každá strana si nechá svou cestu nebo je uzavřen kompromis. Častější je mocenský boj a otázka peněz, kdy nejde o pravdu, ale kdo, zvítězí nad druhým.

- Pravidla dorozumívání se léta vyvíjela. Každá velká skupina, což se týká i církevního společenství, se zákonitě začne dělit na podskupiny.

- Jak ve sborovém společenství komunikovat s konfliktními lidmi? Nad tím jsme se zamýšleli se skupinou dobrovolnic z různých sborů formou terapeutické skupiny pod vedením psycholožky, z různých pohledů a otázek, směřujících k posouzení příčin konfliktu a nalezení cesty řešení.

Bratr A. Kocáb:

- Zvýšení počtu členů sboru by nemělo být centrem pozornosti. Útlum, který v Evropě zažíváme (věřících je méně, církve slábnou) může signalizovat Boží režii – Bůh něco připravuje, chystá nové, univerzální Slovo.

- Nerozumíme si s mladými lidmi ve sboru nebo v rodině? Co dobrého bylo do dítěte vloženo, to tam je; netřeba mít do budoucna obavy.

Druhý den v sobotu dopoledne hovořil J. Křivohlavý na téma „*Umění odpočívát a odpouštět*“.

- „Odpuštění“ je obsaženo v mnoha místech Starého i Nového zákona, je v samém jádru křesťanství.

- Je nejdůležitější cestou k překonání zlého.

Podle Petra Pokorného:

1. obnovuje vztah, který byl zlým narušen
2. upevňuje vztah
3. potlačuje zlo, ale zachraňuje jeho oběť
4. má tendenci množit řetězovou reakci

- Odpuštění je tvořivá možnost, která je dána křesťanům do jejich mezilidských vztahů. Tím, že si navzájem odpustíme, dosvědčujeme, že to myslíme s křesťanstvím vážně.

- Co se odpuštěním nemyslí: neznamena to zapomenout, protože toho člověk není schopen. Nejedná se o kompenzaci, odškodnění, omluvu, popření, ale jasně říkáme – „to se nedělá“.

- Co je odpuštění – něco pustit (vztek, zlost, touhu po odplatě). Znamená to vzdát se práva na zášť, odpor, mluvení negativně, netečné chování. Pěstovat v sobě pocit šlechtnosti k člověku, který mě zranil – chovat se velkoryse – to je ochoten udělat ten, který je zralým člověkem. Co se stane, když někomu neodpustíme? Emoce ztuhnou, objeví se pocit nenávisti. Když odpustíme, zažijeme pocit pokoje a štěstí. Naučit se lidem odpouštět, to je něco pro naši výchovu.

Je nutné pokání? Je plus, když druhý člověk lituje. Nejhorší situace je tam, kde druhý si neuvědomuje, že udělal něco zlého, špatného.

Hana Velátová

Rozsvěcování pozvánka na výstavu

O středisku Diakonie pro zrakově postižené jste už slyšeli i četli mnohokrát. Na stránkách sborového dopisu i přímo ve sboru. Vždyť zaměstnanci střediska nám připravili program na jedné z rodinných nedělí, jednu z aktivit střediska – víkendová setkání klientů – jsme před několika lety podpořili i propůjčením našich prostor. Při nedělních bohoslužbách jsme tehdy byli spolu i při vysluhování večere Páně. Středisko už několikrát rok podporujeme nezanedbatelnou finanční částkou.

Středisko pro zrakově postižené se nám znovu přiblíží. V naší hale se totiž bude konat výstava, která by měla představit veškerou jeho činnost.

Středisko má mezi ostatními středisky naší evangelické Diakonie velmi zvláštní postavení. Počtem zaměstnanců je bezkonkurenčně nejmenší (jen 2), počtem klientů patří spíše k těm větším (přes 200). Neobvyklé je také to, že klienti jsou z celé republiky, dokonce i ze Slovenska. Jsou i v našem sboru.

Výstava má název ROZSVĚCOVÁNÍ. Ukáže nám některé z možností, jak rozsvěcovat svět těm, kteří ho jinak mají ve tmě.

Srdečně vás zveme na vernisáž výstavy ve čtvrtek **19. května 2005 v 17.30 h.** přímo ve sboru v Tulské 1. Pozvěte i své přátele a známé. Výstava potrvá do neděle 18. září.

Za představenstvo Střediska pro zrakově postižené

Marie Ortová

Naše práce k Letnicím

„Duch vás uvede do veškeré pravdy“

(srov. J 16,13).

„Duch vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl“

(srov. J 14,26).

Jak to dělá?

Ježíš krásně vyprávěl o Bohu, ale mnoha lidem se to nelíbilo. Když říkal zbožným, povyšujete se nad ty, kteří věří jinak, odepisujete druhé, Samaritány, pohany, hříšníky, jste tak nesnášenliví, že i Mesiáše popravíte, bylo to někdy moc i na apoštoly. Po ukřižování učedníci uznali, že Ježíš nepřeháněl.

Ducha svatého a jeho dary si nemusíme „vyprošovat“. (Stačí poprosit jednou, čas věnujme raději naslouchání.) Duch nám už je dán, nabízen. Všechno není jen otázka darů. Dostat auto je něco jiného než jej umět řídit a používat.

Bůh člověka nepředělává, respektuje naši svobodu. Duch svatý je ochoten nás učit a připomínat nám Ježíšova slova, ale nebude za nás dělat to, co je naším úkolem. Nikdo se za druhého nemůže naučit plavat, být ochotný nebo někomu porozumět.

Jak, čím, kudy, nás Duch uvede do boží pravdy? Je potřeba promyslet 14.-17. kap. Janovu. Čteme tam: základní a klíčovou cestou k porozumění Bohu je Ježíšovo slovo. (Slovy přichází většina informací.)

I apoštolé lpěli na svých názorech a předsudcích. Až ukřižování jim zbouralo jejich falešné představy o Bohu. Když řekli: „My už ničemu nerozumíme“, mohl jim Ježíš konečně „otevřít mysl“, vysvětlit to, čemu se dřív bránili.

Nemyslím si, že umím naslouchat Ježíšovi lépe než apoštol Petr, nebo že mám méně předsudků než apoštol Jan. Duch svatý je laskavý a ochotný průvodce Božím slovem, ale nám je zapotřebí se Božímu slovu dostatečně věnovat. Pak můžeme Bohu víc rozumět. A Duch boží s námi může hnout. Teprve pak jsme schopni mu být k ruce.

Václav Vacek

(římsko-katolický farář)

Okénko poesie

Zdeněk Svoboda

Letnice

Jste zapomenuté
odstrčené
vyhoštěné

Bojíme se
divoké vichřice ve vás
kterou nelze překřičet
a která ospalým domem
v samotných základech otřásá

Bojíme se
že vyvrácenými okny
se vysype nepotřebné haraburdí
které po léta schraňujeme

A bojíme se ohně ve vás
který na střechu přeskočí
a odtud signalizuje
že tady je přístřeší a chléb a teplo
pro ztracené

Jste zapomenuté
odstrčené
vyhoštěné
avšak bez vás
je celé trojhvězdi mrtvé

A náš dům se propadá
do mrazivé samoty

Zemřel Jiří Bíca

Je to škoda a je nám to líto. Smuteční oznámení stručně sděluje, že se tak stalo 30. března a že mu bylo 76 let. V záhlaví stojí málo citovaný velmi pěkně vybraný verš z 57. žalmu, "*mé srdce je připraveno, Bože, mé srdce je připraveno, budu zpívat, prozpěvovat žalmy*".

Neumím toho moc říci o životě milého Jiřího, jen tolik asi, kolik poznal každý z vás, kdo měl možnost se s ním kdy setkat. Při shromáždění na rozloučenou v sobotu 30. dubna jsme se dozvěděli, že Jiří vyrostl ve vršovickém sboru, sem přicházel do nedělní školy, i do mládeže. Po našem osamostatnění byl neodmyslitelným členem vinohradského sboru, po léta mu sloužil také jako varhaník, a současně byl služebníkem celé naší církve, jíž dal nezištně k dispozici své technické znalosti a zaujetí pro varhany. Je asi málo varhan v našich sborech, které by byl někdy neshlédl, případně neopravil či dokonce neupravil, nebo u nichž by byl alespoň neporadil, co s nimi. Této činnosti věnoval celé období svého důchodcovského věku na "plný úvazek", s nedocenitelnou pečlivostí a osobní skromností. Nežádka se do sboru, kde zrovna pracoval, v letních měsících na delší dobu doslova nastěhoval. Symbol varhan u dolní strany smutečního oznámení dobře vystihuje jeho službu i životní lásku.

Vršovický sbor měl Jiří Bíca stále na dohled a věnoval mu pozornost. Podílel se na přestavbě varhanního pozitivu, který jsme v roce 1973 obdrželi z Berlína a který jsme o několik let později předali sboru branickému. Vnímá - možná citlivěji než mnozí z nás - ztrátu, když jsme si nemohli přenést své krásné píšťalové varhany z Černomořské ulice do našich dnešních prostor, a byl to on, kdo přišel později s myšlenkou, že bychom mohli převzít do užívání varhany od sboru Jednoty bratrské z Hálkovy ulice, a sám nabídl podstatnou pomoc při případném uskutečnění tohoto plánu. Že k tomu nedošlo, je jiná věc. Na moji prosbu pomohl s drobnou údržbou našich varhan "odložených" v kostele u Martina ve Zdi a poradil, koho přivolat k rozsáhlejším údržbovým pracím.

Shodou okolností jsem byl v kontaktu s Jiřím až do posledních měsíců před jeho onemocněním mozkovým nádorem. Znal situaci ve sborech, pokud jde o varhany a jejich technickou vyspělost, a proto velmi podporoval myšlenku připravit alespoň k vybraným písním snadné dvouhlasé či tříhlasé doprovody a zapojil se do práce malé skupinky. Připravoval naše schůzky a se svou paní pečovali i o naši výživu při nich. Poté, co již nemohl přicházet, dostal jsem za úkol napsat k jednoduchým doprovodům, které vypracoval on, stejně prosté přede hry. Budu při tom na něj vzpomínat jako na pilného a hodného člověka.

Tomáš Růžička

Když kvetly sakury

“Tati, kdy mají děti začít chodit do školy?” ptal se malý Jeníček.

“Co já vím... zeptej se maminky”, zněla otcova odpověď.

Tak se Jeníček zeptal a maminka mu řekla, že když dítě dosáhne šesti let, má se s ním jít k zápisu do první třídy. “Jdi si sám k zápisu, však víš, kde pan učitel bydlí.”

Na malé vesnici opravdu každý věděl, kde pan učitel bydlí, a tak se malý Jenda sebral a šel. Zaklepal, slušně pozdravil a pan učitel se hned ptal, jaké má přání.

“Chtěl bych, prosím, abyste mě zapsal do školy.”

“Dobrá, pojď tedy dál. Víš, kdy ses narodil? Jméno otce, matky a adresy?”

Všechno Jenda věděl. “A proč s tebou nepřišel tatínek?”

“Není doma, pracuje na poli.”

“A co maminka, také neměla kdy?”

“Maminka peče chleba.”

“Co to, že jsi bos?”

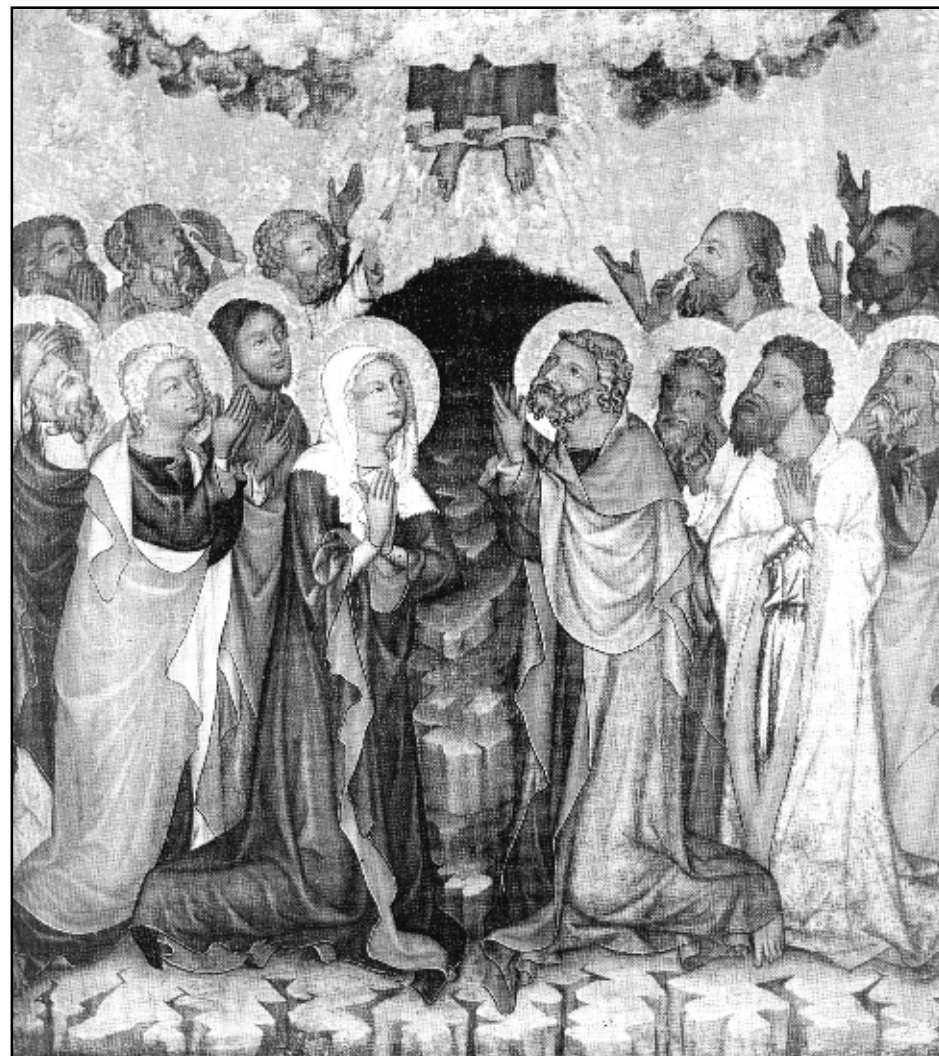
“Naši říkají, že je venku ještě teplo, že mi dají boty, až se ochladí, abych nenastydl.”

Toto nám vyprávěl již v pokročilém věku bratr Jan Novák, náš dobrý, laskavý přítel, když jsme se jednou na jaře vydali na Petřín a usedli na lavičku pod kvetoucí sakuru. Boženka Škraňáková, moje milovaná kamarádka, na kterou budu vždy s láskou a vděčností vzpomínat, měla za úkol zjistit, kdy kvetou na Petříně sakury a zorganizovat s námi výstup do kopce, a pak zase sestup dolů. Věděla, kde je stromů, růžových, nádherných pugétů, nejvíc, kde jsou seřazeny do řady a kde do kruhu, které mají dlouho něžná, mírně načechraná poupátka, a který strom kvete prudce a rychle, plnými hrstmi nabízí svou krásu a budí obdiv u všech, kteří se dovedou dívat. Zase jsme kousek popošli tím sakurovým hájem hledíce do líbezných růžových a bílých korun.

Chodila s námi i sestra Marie Fořtová, milovnice umění, a nejednou nám předčítala vtipné, lidové básničky ze svého malého notýsku. Já byla do party čtvrtá. Vyprávěla jsem jim veselé příběhy ze školy i zážitky méně veselé. Byli to pozorní a vnímaví posluchači, dobře jsme si rozuměli. Když jsme se dostatečně vynadávali na tu jarní, svěží krásu kolem, když jsme si prohlédli i drobné květy na záhonech, vraceli jsme se domů.

V srdcích nám tíše, tichounce zněla píseň, kterou tak rádi zpíváme. “Tebe, Bože, chválíme, Pane, Tvoji ctíme sílu, před Tebou se skláníme, Tvému divice se dílu.”

Eva Postřiháčová

Mistr Vyšebrodského oltáře -
“Nanebevstoupení”
(čtyřicátá léta 14.století)

60. výročí konce II. světové války Klásterský děda

Klásterský děda o válce zásadně nemluvil, o svém tříletém pobytu v koncentračním táboře Dachau už vůbec ne. Nosil v sobě příběh v podstatě tragický, ale s mnohými komickými rysy, který skvěle zapadá do krajiny na východ od Hradce Králové, kde jsou Orlické hory ještě daleko a řeky se skoro každý rok na jaře rozlévají. Toleranční sbor v Klášteře nad Dědinou byl svého času jediný mezi Hradcem Králové a horami. V neděli evangelíci z okolí vstávali ve čtyři ráno, aby to pěšky zvládli na bohoslužby do kostela, o jehož velikosti bychom asi dnes řekli, že spíše připomíná menší katedrálu, stojící dost daleko za vesnicí. Klásterský děda původně nechtěl studovat bohosloví a pokračovat tak v rodinné tradici, absolvoval 4 semestry medicíny. Potom však převládl zájem rodiny a bylo rozhodnuto. Zájmy mladého faráře byly různorodé, nechyběla mezi nimi politika v předválečné sociální demokracii, ze které vystoupil v roce 1948, a hlavně služba v československé branné moci, kde dosáhl hodnosti štábního kapitána. Kdyby nepřišel rok 1939, tak by asi dál kázal, léčil a společensky žil.

Co bylo skutečným důvodem zatčení klásterského dědy asi zůstane navždy tajemstvím. Jako důstojník v záloze byl sice v kontaktu s vojenským odbojem ve východních Čechách, zřejmě vystavoval příležitostně i falešné doklady pro Židy a pronásledované lidi, hlavní motiv pozornosti okupační moci byl ale asi typicky český: údajné protiněmecké výroky na veřejnosti. Jeho zatýkání na klásterské faře mělo taky tragikomický nádech: po silnici od Ledec přijíždí v černých mercedesech gestapo, klásterský děda ujíždí po předchozím varování zadním vchodem fary polní cestou na kole do nedalekých Očelic, odkud odjíždí vlakem do nemocnice v Pelhřimově, kde se nechá s fiktivním zánětem slepého střeva hospitalizovat, čímž získává drahocenný čas. Následuje několik návštěv gestapa na faře, při druhé z nich jeden z důstojníků zjistí, že je vyvěšen ve farářově pracovním portrétu presidenta Masaryka, což se nesmělo několik let, ale naopak scházejí dříve zpozorované jezdecké boty. Jedenáctiletý syn Milan se přiznává, že boty odnesl, a je odměněn fackou. Jinak se prý gestapo chovalo na evangelické faře přece jen uctivě. Děda ale dlouhé cestě, která jej dovedla až do Dachau, nešel, přes krajskou věznici v Hradci Králové, v Praze-Pankráci, přes Terezín končí v Dachau na tzv. baráku kněží, kde je soustředěn katolický klérus a evangeličtí i pravoslavní faráři z celé Evropy. Děda i zde využil svou „druhou“ profesi a byl zařazen do zdravotnického oddílu, kde mimo jiné vedl záznamy o skutečné příčině smrti vězňů, neboť v oficiálních spisech se obvykle vyskytovaly příčiny úmrtí smyšlené, a taky v mezích možností pomáhal nemocným. Jeho záznamy jsou uloženy v muzeu koncentračního tábora v Dachau. Přežil, i když se vrátil až v létě roku 1945, kdy již ostatní vězni byli doma. V Dachau vypukl tyfus a děda tam zůstal a pomáhal s likvidací.

Bohumír Opočenský by se letos dožil 105 let.
Odpouštět se má, zapomínat ne.

Tomáš Opočenský, vnuk

Recepty 14

Co s rodinnými nedělemi a recepty z těstovin

Námět k dnešnímu článku vyšel přímo ze sboru, totiž při poslední sborové neděli v polovině dubna. Ti, kterým oběd chutnal, si hned řekli, abych recept napsala do příštího čísla sborového dopisu. Svůj slib tedy plním.

Rodinná neděle byla opravdu rodinná, sešlo se nás něco málo přes dvacet. Seděli jsme u dvou stolů, všichni na sebe viděli a měli se dobře. Ale také jsme vzpomínali na rodinné neděle, kdy nás u oběda bylo třeba 70. I to mělo něco do sebe.

Když si ale někteří i přidali a pořád zbývala polovina připraveného jídla, vyvstala jiná otázka nebo spíše otázky. Jak má ten, kdo vaří odhadnout, kolik jídla má udělat? Neměli bychom se přece jenom, aspoň přibližně, na oběd předem přihlašovat? Už jsme o tom dříve několikrát mluvili a nakonec jsme vždy nechali vše postaru. Není teď vhodná doba k tomu, abychom zavedli nová pravidla?

Příští rodinná neděle bude až na podzim. Do té doby můžeme o těch věcech přemýšlet a společně mluvit.

Ale teď už ke slíbenému receptu.

Inspirovala jsem se zase v Jaboku, ale myslím si, že podobných receptů by se mezi vámi našlo mnoho. Jde jen o fantazii a odvahu experimentovat. I já sama toto jídlo dělám pokaždé trochu jinak. Předávám vám tedy jednu z mých variant.

Udělala jsem tentokrát těstoviny se špenátem a bryndzou. Uvaříme těstoviny a také uvaříme a ochutíme špenát. Těstoviny se špenátem smícháme a přidáme rozdrobenou bryndzu. Směs dáme do pekáče, můžeme navrch dát nakrájená rajčata a posypat nastrouhaným eidamem. Nakonec zapečeme. Do směsi je možné přidat žampiony, olivy, cibuli, česnek...

Přidám ještě jeden méně obvyklý těstovinový recept. Ten jsem získala na teletextu (s. 620 a další). Jsou to špagety s červenou řepou. Potřebujeme 300 g špaget, 320 g sterilované červené řepy, 6 stroužků česneku, 1 lžička strouhaného křenu, 20 g tuku, 1 dl mléka, 2 sýry imperial a sůl. Špagety uvaříme, řepu necháme odkapat a česnek utřeme se solí. Na pánvi rozpustíme tuk, přidáme řepu a česnek. Za stálého míchání prohřejeme, přimícháme uvařené špagety. Prohřejeme mléko, do misky dáme imperial, přidáme mléko a křen a vidličkou ušleháme. Sýrem s křenem špagety ozdobíme.

I v květnových dnech přeji dobrou chuť a těším se na vaše recepty. Těstovinové i jakékoliv jiné.

Marie Ortová

*Recepty mě předávejte buď osobně (v kostele) nebo e-mailem (ortova@jabok.cuni.cz).
Děkuji.*

60. výročí konce II. světové války a Vršovický sbor ČCE

*Umírt' i snižen býti, umím také i hojnost míti;
všudy a ve všech věcech pocvičen jsem, i nasycen
býti i lačněti, totiž hojnost míti i nouzi trpěti.
Všecko mohu v Kristu, kterýž mne posiluje.
Filip. 4, 12. 13 – kralický překlad*

Plk. let. ing. Stanislav REJTHAR (* 1911 Kuroslepy - † 1977 Praha)

„Často po mně lidé chtějí, abych vyprávěl,“ říká bývalý člen našeho sboru plk. let. Stanislav Rejthar ve svých pamětech. „Lidé se podivují nad tím, co všechno jsem prodělal a že jsem přežil. Je pravda, že smrt na mě číhala ze všech stran, ať již to byl německý focke-wulf nad kanálem La Manche, nebo když se mi letoun za mými zády rozlomil vejpůl, v slovenské chalupě, kde jsem inkognito přikládal do ohně jako domácí pacholek přímo před očima německých žoldnéřů, na zledovatělé stráni Chabence při pochodu bílé smrti, nebo před bunkrem, kam na nás Němci poslali speciálně cvičeného psa, a ten mi olízl ruku. Náhoda? Osud? Mnohokrát se mi stalo, že v jakémsi náhlém osvětlení jsem odhadl blížící se nebezpečí a soustředil se na obranu. Když jsem stál před vyšetřovateli v pražské věznici bez kravaty a šněrovadel

u bot, poznal jsem mezi nimi člověka, který mě po osvobození uctivě oslovil. Já jsem mu tehdy hned nabídl tykání, protože jsme se znali z hradecké akademie. Teď mi to oplácel, choval se v můj prospěch. Je to zvláštní, ale věřím, že mi nakonec všecko projde, že se mně nemůže nic stát. Odkud se bere ve mně ta jistota, že nic není náhoda, že nade mnou kdesi nahoře, kam jsem ještě nedolétl, bdí ochranná ruka?“

***

Co narychlo napsat o bratrově Stanislavu Rejtharovi v roce 60. výročí konce války? Dvacet dva let po jeho odchodu na věčnost vyšly teprve jeho paměti. Měl rád lidi, odpouštěl jim jejich nedostatky, a sám konal tak, že na své postojce doplatil: ztrátou povolání pilota, degradací, vystěhováním z bytu pod hrozbou exekuce, prací na stavbách mimo Prahu, ztrátou zdraví atd. Ale v jeho životě je znát pevný bod: Jednou při výslechu u StB na otázku „Kdo je Váš pán?“ odpověděl klidně, s hlu-

bokým přesvědčením: „Můj pán je Ježíš Kristus.“ Tenkrát prý výslech nějak rychle ukončili, mysleli si, že je přetažený.

Paměti jsme pojmenovali příznačně: *Dobří vojáci padli...* „V květnu roku 1945, když jsem přežil i SNP, jsem v Praze žádal na radnici byt pro svou rodinu, která dlela v Anglii. Komunistický úředník se opovržlivě podíval na moje francouzská a anglická vyznamenání na uniformě, na moji pohublou postavu a řekl: „To jste nebyl dobrý voják, když jste se vrátil. Dobří vojáci padli!“ V roce 2002 se akce – odhalit slavnému rodákovi pamětní desku v Březníku, kam chodil do školy – nerealizovala. Ministerstvo obrany návrh finančně nepodpořilo, protože Rejthar nepadl do konce války. Takže pamětní desku bez dotace obec nebyla schopna zřídit.

Původem z katolické moravské rodiny byl mocně přitahován nedalekými Kralicemi a Kralickou biblí. I za války měl ve svém skrovném vojenském majetku vždy biblí. Koupil si ji v češtině v Londýně. Vydala ji zahraniční biblická společnost podle Kralické bible z roku 1613. Když se v roce 1944 se skupinou 21 pilotů pod vedením F. Fajtla vydal za novým úkolem, cesta vedla přes Egypt, Palestinu, Irán, Irák a Sovětský svaz na Slovensko, kde jejich 1. čs. stíhací letecký pluk podpořil Slovenské národní povstání, zažil na letišti v Moskvě tuto příhodu: Celnice mu prohlížela zavazadlo, vzala do ruky biblí a přísně se zeptala: „Čto eto značit?“ – „To je bible,“ odvětil jsem klidně. – „V Rossiji Boga ně!“ zamávala knihou. – „Bůh je všude, i u Vás v Rusku,“ odpověděl jsem česky a ona užasla nad mojí neohrožeností a přestala se o knihu zajímat.

K jeho životu patřila neodmyslitelně Vlastenka, jeho žena. Kdo ji znal ví, že byla milá, pokorná, chytrá, skromná a obětavá. Kvůli manželovi, ale i kvůli sobě měla ovšem v naší republice značné potíže. Jednou, v 50. letech, zase ztratila místo a byla nežádoucí, táta byl také bez místa a tak si sedla k Staňovi na gauč a začala brečet. „Divila se, že to se mnou ani nehnulo. Chvilí brečela, poté vstala, že musí vyprat, že má namočené prádlo. Pak řekla, že udělá večeři a sníme všechno, co máme doma. A malér jsme oslavili. Zato, když mě našla v posteli, jak v klidu čtu modlitbu, kde děkuji za prožitý den, vzepřela se. Vytrhla mně knihu z rukou a zařvala: Dnes se neděkuje! Kdo bude žít děti!?“

Po válce bydlela rodina S. Rejthara několik let na Vinohradech. Táta s mámou brzo našli cestu do českobratrského kostela v Korunní ulici, kde navázali celoživotní přátelství s evangelickými rodinami (Pavlincovi, Kubánkovi, Krčmářovi, Frintovi aj.). Po vystěhování do Vršovic nakonec zamířili do českobratrského sboru v Charvovské ulici a táta se stal oblíbeným učitelem v nedělní škole a působil ve staršovstvu. Kostel byl jeho druhým domovem. Na dotaz v zaměstnání, proč nezpívá po ránu s ostatními nějakou socialistickou píseň, po pravdě odpověděl: „Nemám hlas, včera jsem moc zpíval v našem kostele.“ Stanislav Rejthar nikdy neuhnul!

Olga Bezděková, dcera

Stanislav Rejthar: Dobří vojáci padli... Praha, Ostrov 1999. 303 s.